

5770

	TASTE OF	
	LIMMUD	

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jitkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 12 juni / 30 siewan 5770
Sidra Korach, Bemidbar [Numeri] 16:1-18:32
2e Sefer Tora: Berésjit [Genesis]: 1:14-19,
Tanach blz. 300-307, 3-4
Haftara voor Rosj Chodesj: Jesjaja 66:10-23
Tanach blz. 912-914

Vertaling: Jochanan Ch. Belinfante
www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Korach/

KORACH

Korach en zijn volgelingen dagen het leiderschap van Mosjee en Aharon uit en worden door de aarde verzwolgen en verteerd door het vuur. Een volksopstand breekt uit die resulteert in een plaag die 14.700 mensen het leven kost. Een test bevestigt de aanstelling van Aharon als Hoge Priester. De plichten van de Kohaniem (priesters) en Levieten en hun aandeel in de opbrengsten van de landbouw worden vastgelegd.

Korach – Steve Miller

Steve Miller is een sociale ondernemer en gemeenteactivist met vooruitziende blik. Hij is de oprichter van vele organisaties inclusief Tzedek, Restore Community Projects en Faiths Forum for London en een actief Limmudnik.

Ik geef toe dat ik een 'probleem' heb met autoriteit.

En ik denk dat ik niet de enige ben. Status, respect en achting zijn in de 21ste eeuw niet makkelijk te verwerven. maar wel eenvoudig te verliezen. Vandaag de dag behoren deze zaken niet meer gewoonweg bij de gevolgen van je geboorte of bij je vak of maatschappelijke positie.

Deze verandering wordt weerspiegeld in onze houding ten opzichte van Bijbelse verhalen. In recente jaren werden de discussies over Korachs opstand tegen Mosje zodanig verpakt dat zij

sympathieker leken voor Korach, de rebel, dan voor Mosjee, zelfs dan voor God, de "natuurlijke" autoriteiten in de Tanachtekst.

De beschuldigingen van de rebellen tegen Mosjee en Aharon klinken niet onredelijk. De Israëlieten kregen reeds in Sjemot 19:6 te horen: "Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk." Daarom lijkt het helemaal niet te groots gebracht als Korach, Datan en Aviram nu tegen Mosjee en Aharon zeggen: "U matigt u te veel aan. Alle leden van de gemeenschap zijn heilig en de Eeuwige is in hun midden!" (Bemidbar 16:3).

Korach zelf lijkt juist het tegenovergestelde van een opstokende oproerkraaier. Hij spreekt nooit alleen, altijd met anderen, inclusief de 250 "achtenswaardige mannen" die overduidelijk zijn bezorgdheid delen.

Mosjee laat blijken dat hij denkt dat Korach door jaloezie gemotiveerd is, dat hij als neef van Mosjee en Aharon liever een koheen (priester) zou willen zijn dan slechts lid van de stam van Levi, een assistent. Maar is dit echt genoeg om de dramatische en unieke afstraffing, levend door de aarde verzwolgen te worden, te rechtvaardigen?

Traditionele verklaarders zijn er snel bij om stapels van nog meer dubieuze motieven tegen Korach en zijn volgelingen aan te dragen, om zeker te stellen dat wij begrijpen dat de bestraffing echt bij de misdaad past. Maar wij zijn van een generatie die van zichzelf verwacht dat wij in staat zijn zelfstandig en direct met de tekst te worstelen. Wij laten de interpretatie ervan niet slechts over aan de opvattingen van vorige generaties. Is er dan een manier waarop iedereen van ons de problemen die dit verhaal opwerpen kunnen oplossen?

Martin Buber stelt voor dat er hier veel grotere zaken aan de orde zijn. "De vraag is altijd een van 'goddelijke vrijheid' tegenover 'goddelijk recht'. ... God regeert via mannen die gegrepen zijn door Zijn geest en die ... Zijn wil doen niet slechts op basis van onmiddellijke beslissingen, maar ook via blijvend recht en wetgeving". (*Moses, East and West Library*, 1947).

Het probleem zoals Buber het ziet is dat zelfs al begint de wet als Goddelijk geïnspireerd, het maar al te vaak gebeurt dat die "geleegd van de geest" raakt. De legitieme conclusie hiervan is dan dat "de wet keer op keer zichzelf moet onderdompelen in het zuiverende vuur van de geest."

In de visie van Buber heeft Korach het tweede deel van dit proces vergeten. Hij veronderstelt dat mensen nu in staat zijn om wetten voor zichzelf te genereren en dat "Gods heerschappij slechts beperkt is tot de 'religieuze' sfeer. Dit gaat lijnrecht in tegen het instinct van Mosjee die - ondanks al zijn fouten en vergissingen- alle problematische zaken wil voorleggen aan God (iets wat overigens voor hem niet al te moeilijk is, gezien zijn directe verbinding met God).

Zowel in de tijd dat Buber *Moses* schreef als in de huidige tijd duiken vragen op over was legitieme autoriteit, macht, recht en billijkheid precies inhouden. Dit specifieke verhaal brengt ons geen eenvoudige antwoorden en dat geldt in het bijzonder voor diegenen onder ons wier normale houding het is om veel gevestigde autoriteit uit te dagen. Maar tenminste herinnert het verhaal ons aan de gecompliceerde interactie tussen de materiële en de spirituele sferen van gezag en de problemen -in dit verhaal heel voelbaar en dramatisch- van het niet begrijpen wat het echte onderwerp is dat aan de orde is.

Een andere invalshoek - Lesley Sevitt

Lesley is al heel lang vrijwilliger bij Limmud Canada en gepensioneerd directeur van een kinderdagverblijf in Toronto. Zij houdt van Limmud en ondersteunt actief de ononderbroken betrokkenheid van haar familie bij de organisatie.

Sidra Korach houdt zich bezig met conflictoplossing:

"U matigt u te veel aan. Alle leden van de gemeenschap zijn heilig en de Eeuwige is in hun midden. Waarom voelt u zich dan boven de gemeenschap van de Eeuwige verheven?" (Bemidbar 16:3)

De sidra van deze week is opgebouwd rondom een groot conflict, de grootste die Mosjee tijdens zijn leiderschap over het volk zou meemaken. De grote opstand werd geleid door Korach, Mosjee's eigen neef, die wedijverde om Mosjee's leiderschap over het volk. Deze opstand was een familievete en de beelden van familieleden die elkaar bestrijden reikt helemaal terug tot aan Kajin en Hevel (Abel). Soms woeden de vreselijkste conflicten niet tussen naties, maar tussen twee mensen die een gezamenlijke bloedlijn delen of in hetzelfde huis wonen.

Hoe vaak zijn onze conflicten in essentie vermomde machtsstrijden? Wij strijden met onze kinderen over huishoudklusjes en hoe laat ze thuis moeten komen, met mensen over geld en vele andere zaken. Waar gaat het argument echt over? Is het in werkelijkheid niet een poging onze macht over de ander in onze relatie te vergroten? Er komt nogal wat harde eerlijkheid en serieus zelfonderzoek aan te pas om de vraag te stellen: "waar vechten wij nou echt om?" Na zo een eerlijk zelfonderzoek moeten wij de strijd achter ons laten.

Rabbijn Nachman van Bratslav zei: "Denk er steeds aan dat het leven kort is en dat je met elke dag die voorbij gaat dichterbij het einde van je leven komt. Daarom, waarom zou je je tijd verspillen aan kleinzielige ruzietjes en wanklanken? Beheers je boosheid, onderdruk je slechte humeur en geniet van het vreedzaam samentreffen met iedereen."